

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของเรื่อง

ในปัจจุบันสถาบันและองค์กรทั้งหลายต่างก็เร่งรัดให้มีการพัฒนาการบริหารและการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และก็เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการพัฒนาดังกล่าวจะสำเร็จลุล่วงไปโดยดีได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลเป็นสำคัญ ถ้าสถาบันหรือองค์กรใดมีพนักงานผู้มีสมรรถภาพสูงในการทำงานไว้เป็นจำนวนมากย่อมจะช่วยให้การปฏิบัติงานในสถาบันนั้น ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยรวดเร็วและประหยัดกว่าสถาบันหรือองค์กรที่มีพนักงานที่มีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานต่ำกว่านักบริหารที่ฉลาดและรอบคอบจึงพยายามสะสมผู้มีสมรรถภาพในการทำงานสูงไว้ในองค์กรของตนให้มาก และพยายามลดจำนวนผู้มีสมรรถภาพในการทำงานต่ำให้เหลือน้อยที่สุด ส่วนสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารงานและปฏิบัติงานมีสมรรถภาพต่ำนั้นอาจมีอยู่หลายประการ แต่ที่สำคัญที่สุดก็คือ การขาดความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) อันเหมาะสมในการปฏิบัติงานและสิ่งที่จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งในปัจจุบันและอนาคตอาจทำได้หลายประการ เช่น การให้การศึกษาเพิ่มเติมในสถาบันการศึกษา (Formal Education) การฝึกอบรม (Training) และการพัฒนาตนเอง (Self-Development) เป็นต้น แต่ในขณะที่พนักงานปฏิบัติงานอยู่ประจำวัน สถาบันหรือองค์กรควรให้ความสำคัญและควรจัดให้มีการฝึกอบรมพนักงาน เพราะการฝึกอบรมมีความหมายถึงการเสริมสร้างและพัฒนาความคิดเห็น การกระทำ ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญและความชัดเจนของพนักงานในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ให้กว้างขวางและก้าวหน้าออกไป เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเพื่อจะยกมาตรฐานและการปฏิบัติงาน

ให้อยู่ในระดับสูงขึ้น ซึ่งจะ เป็นบันไดที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในอนาคตของสถาบัน หรือองค์กรและตัวพนักงานผู้ปฏิบัติงานด้วย

โรงเรียนนายอำเภอ วิทยาลัยการปกครอง ในฐานะที่เป็นส่วนราชการหน่วยหนึ่งของกรมการปกครองก็กำลังเห็นถึงความสำคัญของการฝึกอบรมที่จะช่วยพัฒนาข้าราชการกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้รับการพิจารณาคัดเลือก เพื่อจะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอให้เป็นผู้มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้นไปเพื่อให้เหมาะสมกับหน้าที่ของนายอำเภอ ซึ่งมีมากมายหลายประการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 218)¹ คือ

1. บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน ถ้ากฎหมายใดไม่บัญญัติว่าการปฏิบัติตามกฎหมายนั้น เป็นหน้าที่ของผู้นั่งอยู่ใดโดยเฉพาะให้พึงเข้าใจว่า นายอำเภอจะต้องเป็นผู้รักษารให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น

2. บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมายหรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

3. บริหารราชการตามคำสั่ง คำแนะนำชี้แจงของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้มีหน้าที่ตรวจการอื่น ๆ ซึ่งคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมายระเบียบข้อบังคับของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

4. ควบคุมดูแลการบริหารส่วนท้องถิ่นในอำเภอนั้นตามกฎหมาย

¹ อนันต์ แจงกลีบ ใน ธวัช ธนมิตร, คู่มือสอบข้าราชการฝ่ายปกครอง ทุกระคัม (หางหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต, 2519), หน้า 687.

อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติ หรือการปฏิบัติราชการที่ นายอำเภอจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบหมายอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น จะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอคนใดทำการแทนในนามของนายอำเภอก็ได้

และในขณะเดียวกัน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่วางไว้ของโรงเรียนนายอำเภอ คือ ¹

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ในการวางแผนงานระดับอำเภอให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการบริหารงานแผนใหม่
3. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของนายอำเภอ
4. เพื่อพัฒนาทัศนคติ และพฤติกรรมให้มีคุณลักษณะเหมาะสมแก่ตำแหน่งนายอำเภอในระบบประชาธิปไตยและสถานการณ์ของประเทศ

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการของกรมการปกครองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง จึงเป็นหน้าที่ของวิทยาลัยการปกครองอันเป็นส่วนหนึ่งของกรมการปกครอง โรงเรียนนายอำเภอจึงมีนโยบายที่สำคัญที่จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการของกรมการปกครองอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความชำนาญและประสิทธิภาพ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานและการบริหารงานไปในทางที่ดีขึ้นไปในแนวทางเดียวกันและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ จากหลักสูตรการศึกษาอบรมและสัมมนา, หลักสูตรโรงเรียนนายอำเภอวิทยาลัยการปกครอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, หน้า 2.

ขยายตัวในบทบาทและหน้าที่รวมทั้งงานด้านต่าง ๆ ของนายอำเภอ ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการสาขาต่าง ๆ วิธีการบริหารงานและวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ รวมทั้งสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาซึ่งมีผลกระทบต่อการบริหารงานและการปฏิบัติงานของกรมการปกครอง การเสริมสร้างสมรรถภาพในการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการของกรมการปกครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งนายอำเภอจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้แก่กรมการปกครองอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคตและเป็นการพัฒนาข้าราชการของกรมการปกครองไว้ให้พร้อมที่จะสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่สูงขึ้นไปได้อย่างดีและเหมาะสมกับสภาพการณ์ โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนากำลังคน (Manpower Planning) ของกรมการปกครอง อันเป็นการพัฒนาข้าราชการของกรมการปกครองและเปิดโอกาสให้ข้าราชการของกรมการปกครองได้พัฒนาตนเองเพื่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและความรับผิดชอบในระดับที่สูง ๆ ขึ้นไป เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ข้าราชการของกรมการปกครอง อันจะมีผลทำให้ข้าราชการของกรมการปกครองตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้แก่กรมการปกครองอย่างเต็มความสามารถ

ดังนั้น โรงเรียนนายอำเภอ วิทยาลัยการปกครอง อันเป็นส่วนราชการของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จึงเป็นสถาบันที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในด้านการฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการของกรมการปกครอง เพื่อดำรงตำแหน่งนายอำเภอในหลักสูตรที่ทางวิทยาลัยการปกครองกำหนดขึ้น

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อชี้ให้เห็นถึงกระบวนการศึกษาอบรมของโรงเรียนนายอำเภอ กรมการปกครอง มีอุปสรรคและข้อขัดข้องประการใดบ้าง
2. เพื่อชี้ให้เห็นถึงลักษณะวิชาความรู้ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนนายอำเภอ ได้กำหนดในการศึกษาอบรมมีความถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด

3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยถึงผลของการศึกษาอบรมว่า นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอ กรมการปกครอง ที่สำเร็จการฝึกอบรมไปแล้ว ได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาอบรมมากน้อยเพียงใด

สมมุติฐานในการศึกษา

ผู้เขียนได้ตั้งสมมุติฐานในการศึกษาไว้ดังนี้

1. การศึกษาอบรมของข้าราชการฝ่ายปกครองที่ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ หรือตำแหน่งอื่น ๆ ที่สำคัญทางการบริหาร มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับ กรมการปกครอง

2. การดำเนินงานของโรงเรียนนายอำเภอ กรมการปกครอง ยังมีอุปสรรค ข้อขัดข้องทั้งทางด้านการบริหารและทางด้านวิชาการ ซึ่งสมควรได้รับการแก้ไขให้ ถูกต้อง

ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยสนาม (Field Research) แบ่งออกเป็น

1.1 แบบสอบถาม ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้แยกแบบสอบถาม ออกเป็น 2 ชุดด้วยกัน โดยในชุดแรกจะเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ผ่านการศึกษาอบรม จากโรงเรียนนายอำเภอ จำนวน 3 รุ่นด้วยกัน คือ นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอ รุ่นที่ 17 จำนวน 69 คน รุ่นที่ 18 จำนวน 72 คน และรุ่นที่ 19 จำนวน 69 คน รวมทั้ง 3 รุ่น จำนวน 210 คน โดยจะทำการศึกษาทั้งหมดของผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม จากโรงเรียนนายอำเภอ ในชุดที่สองจะเป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาของผู้ที่ ผ่านการศึกษาอบรมจากโรงเรียนนายอำเภออีกจำนวน 210 คน

จากผลของการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ส่งไปให้แก่ผู้ผ่านการศึกษาอบรม จากโรงเรียนนายอำเภอปรากฏว่า นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอรุ่นที่ 17 จำนวน 69 ชุด

ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 52 ชุด (75.36%) นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอรุ่นที่ 18 จำนวน 72 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 50 ชุด (69.44%) นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอ รุ่นที่ 19 จำนวน 69 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 53 ชุด (73.80%) รวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 155 ชุด (73.80%) จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 210 ชุด ในส่วนของผู้บังคับบัญชาของผู้ที่ผ่านการศึกษารวมจากโรงเรียนนายอำเภอ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 125 ชุด (59.52%) จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 210 ชุด รวมจำนวนแบบสอบถามทั้งสองส่วนที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 280 ชุด จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป 420 ชุด คิดเป็น 66.66% แล้วนำคำตอบที่ได้รับจากแบบสอบถามทั้งสองส่วนมาศึกษาโดยใช้วิธีนับแจกแจงความถี่ เป็นเปอร์เซ็นต์แล้วเสนอรายการข้อมูลเป็นตารางประกอบการประเมินผล

1.2 การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งครู อาจารย์ โรงเรียนนายอำเภอ นายอำเภอที่จบการศึกษารวมแล้วตลอดจนผู้บังคับบัญชาของนายอำเภอที่จบการศึกษารวมที่ออกไปปฏิบัติหน้าที่แล้วด้วย

2. งานวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

การค้นคว้าวิจัยโดยใช้ข้อมูลจากระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับต่าง ๆ ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย นอกจากนั้นยังใช้ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ตำนานการฝึกอบรมเป็นหลักอ้างอิงแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมในรูปการพรรณนาและวิเคราะห์ (Descriptive and Analytical Study) เกี่ยวกับการฝึกอบรมว่าเป็นไปตามหลักแนวความคิดและทฤษฎีของการฝึกอบรม ซึ่งมีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญได้กำหนดเป็นแนวความคิดและทฤษฎีไว้หรือไม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการบริหารงานการฝึกอบรม จะเห็นว่าแม้จะได้พยายามนำเอาหลักการทางด้านวิชาการบริหารงานฝึกอบรมที่ถูกต้องมาใช้ในการดำเนินงานแล้ว แต่อาจเป็นไปได้ว่าปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นอีก ดังนั้น งานวิจัยในเรื่องนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ด้วยการหาส่วนดี ขอบกพรอง เพื่อพิจารณาประกอบในการวางนโยบายและการวางแผนฝึกอบรมให้รอบคอบ เพื่อความ

บุคคลองค์สมบูรณ์แบบที่จะพัฒนาหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้นไปในวันข้างหน้า โดยพยายามหาข้อบกพร่อง
 ในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อลดอุปสรรคในการทำงานให้หมดไป แม้จะหมดไปบางส่วน
 ก็ยังเป็นผลดีต่อความก้าวหน้าของการดำเนินงานฝึกอบรมในอนาคต ซึ่งจะเป็นนิมิตหมาย
 อันดีต่อการฝึกอบรมของโรงเรียนนายอำเภอต่อไป

นอกจากนี้ ผลพลอยได้ของงานวิจัยนี้อาจจะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้หน่วยงาน
 อื่น ๆ ที่ยังขาดการดำเนินงานทางด้านการฝึกอบรมได้กระตือรือร้นที่จะจัดการฝึกอบรมขึ้น
 เพื่อแก้ปัญหาบางประการ ซึ่งทุกหน่วยงานกำลังประสบอยู่ เช่น การขาดงาน ลางาน
 ความเบื่อหน่ายต่อการปฏิบัติงาน งานล่าช้าผิดพลาด แม้กรฝึกอบรมจะไม่ใช่วิจัย
 ที่ช่วยขจัดความบกพร่องต่าง ๆ ได้ทั้งหมด แต่ก็ยังเป็นหนทางที่ดีกว่าไม่ได้ดำเนินการ
 อย่างโง่เขลาเลย เพราะการฝึกอบรมอาจมีส่วนช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ได้ไม่มากนัก

การเสนอเรื่อง

ลำดับและขั้นตอนในการเสนอเรื่องนั้น ผู้เขียนได้กำหนดไว้ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ เป็นการกล่าวถึง ความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ของ
 การศึกษา สมมุติฐานของการศึกษา ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะ
 ได้รับจากการวิจัยการเสนอเรื่อง

บทที่ 2 เป็นการกล่าวถึงทฤษฎีและแนวความคิดของการฝึกอบรม ซึ่ง
 ประกอบด้วยแนวความคิดในการฝึกอบรม ความหมายของการฝึกอบรม วัตถุประสงค์
 ของการฝึกอบรม ความจำเป็นของการฝึกอบรม แบบการบริหารงานฝึกอบรม หลักการ
 กำหนดโครงการฝึกอบรม ส่วนประกอบของโครงการฝึกอบรม ประเภทและวิธีการฝึกอบรม
 การติดตามผลและการประเมินผลการฝึกอบรม เทคนิคในการประเมินผล ประโยชน์
 ของการติดตามผลและการประเมินผลการฝึกอบรม

บทที่ 3 เป็นการกล่าวถึง การบริหารงานและการจัดองค์การ รวมทั้งการ
 ดำเนินงานของโรงเรียนนายอำเภอ ซึ่งประกอบด้วย ประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์

การจัดส่วนงานและอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ การพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตามหลักสูตร วิทยฐานะของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน
นายอำเภอ

บทที่ 4 เป็นการกล่าวถึง การประเมินผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย
เราจะประเมินอะไร การประเมินนักเรียนโรงเรียนนายอำเภอ การประเมินผลการ
ศึกษาระดับมัธยมศึกษาโดยผู้บังคับบัญชา

บทที่ 5 เป็นการกล่าวถึง บทสรุป ปรัชญาและข้อเสนอแนะ.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย